

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

NACIONALNI ISPITI U TREĆIM RAZREDIMA SREDNJIH ŠKOLA

**Ispitni katalog iz Grčkoga jezika
za klasične gimnazije**

u školskoj godini 2007./2008.

veljača 2008.

Stručna radna skupina za izradbu ispitnih materijala iz Grčkoga jezika:

Inga Fröbe Naprta, prof., voditeljica, Klasična gimnazija, Zagreb

Koraljka Crnković, prof., Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Ivana Marijanović, prof., I. gimnazija, Split

Zdravka Martinić-Jerčić, prof., Nadbiskupska klasična gimnazija, Zagreb

Ninoslav Zubović, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. OPĆI CILJEVI ISPITA	5
3. POSEBNI CILJEVI PREDMETA – OBRAZOVNI ISHODI	6
4. STRUKTURA ISPITA	7
4.1. RAZUMIJEVANJE JEZIKA	8
4.2. UPORABA JEZIKA	9
4.3. VOKABULAR	10
4.4. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST	11
5. TEHNIČKI OPIS ISPITA	12
6. OPIS BODOVANJA I OCJENJIVANJE	12
7. OGLEDNI PRIMJERAK TESTA I KLJUČ ZA ODGOVORE	13
8. KAKO SE PRIPREMITI ZA ISPIT	40
9. LITERATURA	41
10. DODATCI	43
10.1. VOKABULAR	43
10.2. TABLICE GLAGOLA	56

1. UVOD

Ovaj je tekst Ispitni katalog iz Grčkoga jezika za nacionalni ispit koji će se održati u svibnju 2008. godine.

Svrha je ispitnoga kataloga pomoći nastavnicima, roditeljima i učenicima da se upoznaju s pojedinostima nacionalnoga ispita iz Grčkoga jezika.

Nacionalnim ispitom želi se provjeriti kako su i koliko učenici sposobni rabiti znanja i vještine iz Grčkoga jezika koje su stjecali i razvijali tijekom klasičnoga gimnazijskoga obrazovanja do kraja trećega razreda.

Ispit iz Grčkoga jezika jednak je za sve učenike klasičnih gimnazija, bez obzira na to jesu li pohađali program nastavljača (5 godina učenja) ili početnika (3 godine učenja).

Ispit iz Grčkoga jezika pisani je ispit i temelji se na važećem nastavnom programu iz Grčkoga jezika za klasične gimnazije. Provjeravaju se znanja i kompetencije učenika zasnovane na Okvirnome planu i programu Grčkoga jezika za klasične gimnazije u funkciji rasterećenja učenika.

2. OPĆI CILJEVI ISPITA

Grčki jezik je ključan predmet u klasičnome obrazovanju kojim se razvija poznavanje strukture jezika, logičkoga mišljenja, jezične kompetencije te trajnih vrijednosti antičke civilizacije i kulture.

Tijekom četiri godine učenja obuhvaćena su i ostvaruju se dva nastavna područja: grčki jezik i književnost te civilizacija i kultura antičke Grčke.

Oba se nastavna područja isprepliću i dopunjuju.

Na kraju gimnazijskoga školovanja na temeljuem nastave Grčkoga jezika učenik:

- može pravilno pisati i čitati grčki
- poznaje, razumije i primjenjuje gramatičke kategorije u grčkome jeziku
- poznaje osnovne sintaktičke elemente grčkoga teksta
- može analizirati i razumjeti osnovnu poruku nekoga originalnoga grčkoga teksta (prema propisanome programu)
- može prevesti neki originalni grčki tekst (prema propisanome programu)
- može razlikovati književna djela i tekstove prema dijalektu, razdoblju i autoru
- poznaje i razumije osnove antičke grčke civilizacije
- poznaje i razumije književno-povijesna razdoblja grčke književnosti i osobitosti pojedinih autora
- prepoznaje trajne vrijednosti antičke civilizacije i književnosti te njezin utjecaj na razvoj europske civilizacije i književnosti
- može logički i kritički razmišljati, povezivati i prepoznavati vrijednosti grčkoga jezika i književnost, te antičke civilizacije i kulture.

3. POSEBNI CILJEVI PREDMETA – OBRAZOVNI ISHODI

JEZIČNI ISHODI	Što učenik na kraju trećega razreda treba znati, razumjeti i moći učiniti?
1. Fonetika	<ul style="list-style-type: none"> • pravilno čitati i pisati alfabet • poznavati diobu glasova • pravilno naglašavati riječi • razlikovati nazive riječi prema naglascima • poznavati osnovna pravila o stezanju vokala, prijevaju, naknadnome produljivanju, metatezi kvantitete • razlikovati fonetske specifičnosti jonskoga dijalekta
2. Morfologija	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati vrste riječi • rabiti sve kategorije nominalnoga sustava • deklinirati imenice po svim deklinacijama • razlikovati pridjeve po deklinacijama • komparirati pridjeve pravilne i nepravilne komparacije • rabiti sve kategorije glagolskoga sustava • razlikovati tematsku od atematske konjugacije • prepoznati i rabiti oblike svih aspekatskih i vremenskih osnova obje konjugacije • prepoznati glagolske načine, njihovo značenje i uporabu • prepoznati i uporabiti oblike najčešćih nepravilnih glagola (oko tridesetak) • prepoznati oblike duala
3. Sintaksa	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati dijelove rečenice i službu riječi u rečenici • prepoznati rečenične konstrukcije akuzativa i nominativa s infinitivom i pravilno ih prevesti • prepoznati genitiv apsolutni i pravilno ga prevesti • razlikovati vrste nezavisno složenih rečenica i pravilno ih prevesti • razlikovati vrste zavisno složenih rečenica i pravilno ih prevesti • prepoznati vrste participa i pravilno ih prevesti • prevoditi jednostavnije originalne tekstove grčkih pisaca na materinski jezik uz pomoć riječnika
4. Civilizacija	<ul style="list-style-type: none"> • prepričati priče i prepoznati likove iz grčke mitologije • objasniti nastanak alfabeta i podjelu na dijalekte • objasniti povijesne i kulturne prilike antičke Grčke do pada pod rimsku vlast
	<ul style="list-style-type: none"> • izvršiti periodizaciju grčke književnosti • objasniti osnovne karakteristike svakoga razdoblja grčke književnosti i nabrojati glavne predstavnike • objasniti svaku književnu vrstu, njene karakteristike i nabrojati glavne predstavnike • iznijeti glavne podatke o životu i djelima pisaca propisanih programom i glavne stilske karakteristike njihovih djela

4. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz Grčkoga jezika u školskoj godini 2007./2008. traje 90 minuta bez prekida i sastoji se od četiriju područja ispitivanja:

- razumijevanje jezika
- uporaba jezika
- vokabular
- civilizacija i književnost.

Test sadrži različite tipove zadataka zatvorenoga i otvorenoga tipa.

Područje Zadatci	Razumijevanje jezika	Uporaba jezika	Vokabular	Civilizacija i književnost	Ukupno
Zadatci zatvorenoga i otvorenoga tipa *	39	32	7	22	100
Ukupno	39	32	7	22	100

* višestruki izbor, povezivanje i sređivanje, dopunjavanje, kratki odgovor i sl.

4.1. RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Cilj

Ovim dijelom ispita provjerava se razina razumijevanja pročitano­ga teksta, dijela teksta ili rečenice.

Kompetencije

- razumijevanje sadržaja teksta
- znanje i vještina u analizi rečenice
- prepoznavanje sintaktičkih elemenata rečenice
- određivanje glagolskih oblika
- prepoznavanje metričkih zakonitosti
- prepoznavanje ispravnoga prijevoda rečenice
- sposobnost povezivanja i razumijevanja strukture grčke rečenice

Tipovi zadataka

Razumijevanje jezika provjerava se u ispitu zadacima zatvorenoga i otvorenoga tipa i to:

- zadacima višestrukoga izbora
- zadacima povezivanja i sređivanja
- zadacima kratkih odgovora

Zadatak	Kompetencija	Tip zadatka	Broj pitanja	Broj bodova
1. – 5.	razumijevanje sadržaja teksta	zadatci višestrukoga izbora	5	10
6. – 9.	prepoznavanje sintaktičkih elemenata rečenice	zadatci višestrukoga izbora	4	8
10. – 13.	određivanje glagolskih oblika	zadatci kratkih odgovora	4	8
14. – 17.	znanje i vještina u analizi rečenice	zadatci kratkih odgovora	4	4
18. – 20.	prepoznavanje ispravnoga prijevoda rečenice	zadatci višestrukoga izbora	3	6
21. – 22.	prepoznavanje metričkih zakonitosti	zadatci višestrukoga izbora	2	2
23. – 26.	sposobnost povezivanja i razumijevanja strukture grčke rečenice	zadatci povezivanja i sređivanja	4	12
27. – 30.	prepoznavanje ispravnoga prijevoda rečenice	zadatci višestrukoga izbora	4	8

Napomena!

Tekstovi za razumijevanje sadržaja u zadacima od 1. do 5. bit će izabrani iz djela propisanih autora, ali ne iz odlomaka propisanih u ovome katalogu u poglavlju Literatura. Zadatci od 10. do 20. bit će izabrani iz odlomaka propisanih u ovome katalogu u poglavlju Literatura.

4.2. UPORABA JEZIKA

Cilj

Ovim dijelom ispita ispituju se znanja i vještine koje je učenik stekao u poznavanju morfologije i sintakse.

Kompetencije

Uporaba jezika provjerava se u ispitu:

- kroz poznavanje morfologije prema propisanim ishodima za državnu maturu.

Tipovi zadataka

Uporaba jezika provjerava se zadacima zatvorenoga i otvorenoga tipa i to:

- zadacima višestrukoga izbora
- zadacima povezivanja i sređivanja
- zadacima dopunjavanja.

Zadatak	Kompetencija	Tip zadatka	Broj pitanja	Broj bodova
31. – 36.	poznavanje morfologije prema propisanim ishodima za državnu maturu	zadatci dopunjavanja	6	12
37. – 41.	poznavanje morfologije prema propisanim ishodima za državnu maturu	zadatci povezivanja i sređivanja	5	10
42. – 46.	poznavanje morfologije prema propisanim ishodima za državnu maturu	zadatci višestrukoga izbora	5	10
47. – 51.	poznavanje morfologije prema propisanim ishodima za državnu maturu	zadatci višestrukoga izbora	5	5
52. – 56.	poznavanje morfologije prema propisanim ishodima za državnu maturu	zadatci višestrukoga izbora	5	10

4.3. VOKABULAR

Cilj

Ovim dijelom ispita provjerava se poznavanje vokabulara iz tekstova propisanih nastavnim planom i programom za klasične gimnazije.

Kompetencije

Vokabular se na ispitu provjerava:

- kroz poznavanje propisanoga vokabulara i etimologije riječi.

Tipovi zadataka

Vokabular se na ispitu provjerava zadacima zatvorenoga tipa i to:

- zadacima povezivanja i sređivanja
- zadacima višestrukoga izbora.

Zadatak	Kompetencija	Tip zadatka	Broj pitanja	Broj bodova
57. – 61.	poznavanje vokabulara	zadaci povezivanja i sređivanja	5	5
62. – 67.	poznavanje etimologije riječi	zadaci višestrukoga izbora	6	6

4.4. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

Cilj

Ovim dijelom ispita provjerava se poznavanje civilizacijskih sadržaja propisanih nastavnim planom i programom za učenike klasičnih gimnazija.

Kompetencije

Civilizacija i književnost se na ispitu provjerava:

- o kroz poznavanje grčke civilizacije i književnosti.

Tipovi zadataka

Civilizacija i književnost provjerava se na ispitu zadacima zatvorenoga i otvorenoga tipa i to:

- o zadacima višestrukoga izbora
- o zadacima povezivanja i sređivanja
- o zadacima dopunjavanja.

Zadatak	Kompetencija	Tip zadatka	Broj pitanja	Broj bodova
68. – 72.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatci povezivanja i sređivanja	5	10
73. – 77.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatci višestrukoga izbora	5	5
78. – 83.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatci dopunjavanja	6	12
84. – 88.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatci višestrukoga izbora	5	5

5. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Učenik koji pristupa ispitu iz Grčkoga jezika dobiva ispitnu knjižicu u kojoj su navedeni ispitni zadatci i list za odgovore.

Učenik mora pažljivo čitati upute i slijediti ih pri rješavanju zadataka.

Na listu za odgovore učenik će uz redni broj zadatka trebati označiti znakom X točan odgovor ili upisati kratki odgovor na grčkome ili hrvatskome jeziku.

Neispravno uneseni odgovori ne će biti vrjednovani.

Na ispitu učenik može rabiti samo pribor za pisanje i brisanje.

6. OPIS BODOVANJA I OCJENJIVANJE

Ispit iz Grčkoga jezika podijeljen je u četiri dijela i donosi ukupno 148 bodova.

- Razumijevanje jezika s 58 bodova od ukupno 148, što iznosi 39%
- Uporaba jezika s 47 bodova od ukupno 148, što iznosi 32%
- Vokabular s 11 bodova od ukupno 148, što iznosi 7%
- Civilizacija i književnost s 32 boda od ukupno 148, što iznosi 22%

Razumijevanje jezika

Zadatci I (pitanja od 1. do 5.) donose 10 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci II (pitanja od 6. do 9.) donose 8 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci III (pitanja od 10. do 13.) donose 8 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci IV (pitanja od 14. do 17.) donose 4 boda (1 bod za svaki točan odgovor).

Zadatci V (pitanja od 18. do 20.) donose 6 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci VI (pitanja od 21. do 22.) donose 2 boda (1 bod za svaki točan odgovor).

Zadatci VII (pitanja od 23. do 26.) donose 12 bodova (3 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci VIII (pitanja od 27. do 30.) donose 8 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Uporaba jezika

Zadatci IX (pitanja od 31. do 36.) donose 12 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci X (pitanja od 37. do 41.) donose 10 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci XI (pitanja od 42. do 46.) donose 10 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci XII (pitanja od 47. do 51.) donose 5 bodova (1 bod za svaki točan odgovor).

Zadatci XIII (pitanja od 52. do 56.) donose 10 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Vokabular

Zadatci XIV (pitanja od 57. do 61.) donose 5 bodova (1 bod za svaki točan odgovor).

Zadatci XV (pitanja od 62. do 67.) donose 6 bodova (1 bod za svaki točan odgovor).

Civilizacija i književnost

Zadatci XVI (pitanja od 68. do 72.) donose 10 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci XVII (pitanja od 73. do 77.) donose 5 bodova (1 bod za svaki točan odgovor).

Zadatci XVIII (pitanja od 78. do 83.) donose 12 bodova (2 boda za svaki točan odgovor).

Zadatci XIX (pitanja od 84. do 88.) donose 5 bodova (1 bod za svaki točan odgovor).

Napomena!

U zadatcima IX u kojima kratki odgovor valja upisati na grčkome jeziku bodovat će se samo u potpunosti ispravno napisana riječ sa svim dijakritičkim znakovima (spiritus i naglasak).

7. OGLEDNI PRIMJERAK TESTA I KLJUČ ZA ODGOVORE

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci I

Pitanja od 1. do 5.

Ksenofont: *Anabaza* II, 6, 16 – 18

Tebanac Proksen, Gorgijin učenik, bio je među grčkim generalima koji su u Kirovoj službi zapovijedali središnjim odredima grčke vojske u bitci kod Kunakse. Upravo je on nagovorio Ksenofonta da se pridruži Kirovu pohodu. Upavši nakon Kirove smrti u klopku, Proksen je ubijen zajedno s drugim zapovjednicima, a Ksenofont preuzima zapovjedništvo nad grčkim snagama. Ovdje Ksenofont pokušava svojim čitateljima ocrtati Proksenov karakter.

Πρόξενος δὲ ὁ Βοιωτίας εὐθύς μὲν μειράκιον ὦν ἐπεθύμει γενέσθαι ἀνὴρ τὰ μεγάλα πράττειν ἱκανός· καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν ἔδωκε Γοργία ἀργύριον τῷ Λεοντίνῳ. ἐπεὶ δὲ συνεγένετο ἐκείνῳ, ἱκανὸς νομίσας ἤδη εἶναι καὶ ἄρχειν καὶ φίλος ὦν τοῖς πρώτοις μὴ ἠτῶσθαι εὐεργετῶν, ἦλθεν εἰς ταύτας τὰς σὺν Κύρῳ πράξεις· καὶ ὤετο κτήσεσθαι ἐκ τούτων ὄνομα μέγα καὶ δύναμιν μεγάλην καὶ χρήματα πολλά· τοσοῦτων δ' ἐπιθυμῶν σφόδρα ἐνδηλον αὐτῷ καὶ τοῦτο εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτῶσθαι μετὰ ἀδικίας, ἀλλὰ σὺν τῷ δικαίῳ καὶ καλῷ ὤετο δεῖν τούτων τυγχάνειν, ἄνευ δὲ τούτων μὴ.

Komentar: Πρόξενος = Proksen, Tebanac, prijatelj Kirov i Ksenofontov; Βοιωτίας = Beoćanin; μειράκιον, τό = mladić; ἐπεθύμει γενέσθαι = želio je postati; ἱκανός, 3 = spreman, sposoban; ἐπιθυμία, ας, ἦ = želja; Γοργίας, ὁ = Gorgija, sofist iz Leontina; συγγίγνομαι (τινί) = biti učenik komu; ἱκανός εἶναι = moći; ἠτῶσθαι εὐεργετῶν = biti nadmašen u dobročinstvima; οἶμαι = očekivati; κτάομαι = steći; σφόδρα ἐνδηλον εἶχεν = vrlo jasno pokazivati; σὺν τῷ δικαίῳ καὶ καλῷ = na pravedan i častan način; τυγχάνω = postići.

Pažljivo pročitajte tekst i znakom x označite slovo točnoga odgovora na listu za odgovore.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. Tko je kao mladić želio postići velike stvari?

- A Proksen**
- B Gorgija
- C Kir

Odgovor: Proksen

---

1. Iz koje je pokrajine bio Proksen?

- A Atike
- B Beotije
- C Lakonije

2. Čime je Proksen plaćao svojega učitelja Gorgiju?

- A srebrom
- B zlatom
- C broncom

3. Što je Proksen smatrao da može nakon Gorgijine poduke?

- A filozofirati
- B vladati
- C dobro govoriti

4. Tko su bili Proksenovi prijatelji?

- A barbari
- B vojnici
- C prvaci

5. Što je Proksen, osim moći, htio steći povezavši se s Kirom?

- A ime i robove
- B robove i novac
- C ime i novac

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci II

Pitanja od 6. do 9.

Pažljivo pročitajte zadatak i znakom x označite slovo točnoga odgovora na listu za odgovore.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. Πρόξενος δὲ ὁ Βοιώτιος

Podcrtana imenica je:

A apozicija

B atribut

C priložna oznaka

Odgovor: **A apozicija**

---

6. ἐπεὶ δὲ συνεγένετο ἐκείνω...

Podcrtani veznik je:

A vremenski

B posljedični

C pogodbeni

7. ...ἔδωκε Γοργία ἀργύριον...

Podcrtani dativ je:

A subjekt

B indirektni objekt

C priložna oznaka

8. ...οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετὰ ἀδικίας, ...

Podcrtani izraz je:

A genitiv apsolutni

B indirektni objekt

C priložna oznaka

9. ...ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι...

Podcrtani veznik je:

A izrični

B vremenski

C pogodbeni

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci III

Pitanja od 10. do 13.

Opišite zadane oblike iz teksta. Upišite svoje odgovore na list za odgovore.

Zadatci dopunjavanja

Primjer

0. εἶχεν

3. l. sg. impf. akt.

---

10. νομίσας

_____

11. ἐπεθύμει

_____

12. συνεγένετο

_____

13. κτήσεσθαι

_____

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Homer: Ilijada
A, v. 1 - 8

Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
οὐλομένην, ἣ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν
οἰωνοῖσί τε δαῖτα, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή,
ἔξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἄτρεϊδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Τίς τάρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός·

5

Komentar:

προϊάπτω = bacati

ἐλώρια, ων, τά = plijen

δαῖς, δαιτός, ἣ = gozba

ἔξ οὗ = otkad

σφωε = αὐτούς

συνίημι = poticati.

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci IV

Pitanja od 14. do 17.

Odredite službu riječi u rečenici i svoje odgovore upišite na list za odgovore.

Primjer

0. Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος οὐλομένην,

Odgovor: predikat

---

14. πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν ἠρώων

---

15. τίς τ' ἄρ' σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;

---

16. οἰωνοῖσιν τε πᾶσι, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή

---

17. ἠρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci V

Pitanja od 18. do 19.

Pažljivo pročitajte rečenicu, odaberite njezin točan prijevod i na listu za odgovore znakom x označite točan odgovor.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος οὐλομένην,
A. Božica pjeva o srdžbi Ahileja Peleju sina pogubnoj,
B. **Pjevaj mi, božice, srdžbu Ahileja Peleju sina pogubnu,**
C. Ahilej Peleju sin pjeva srdžbu božice pogubnu,
-

18. ...πολλάς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν ἠρώων,
A. ...mnoge je snažne duše junaka bacila u Had,
B. ...mnoge su snažne duše junaka bile bačene u Had,
C. ...mnoge je snažne duše junaka bacala u Had,
19. τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
A. Tko je baš od bogova potaknut da se bori svađom s njima dvojicom?
B. Tko je baš od bogova njih dvojicu potaknuo da se bore svađom?
C. Tko je baš od njih dvojice potaknuo bogove da se bore svađom?
20. Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή,
A. a izvršavala se volja Zeusova,
B. a izvršila se volja božja,
C. a bi izvršena volja Zeusova,

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci VI

Pitanja od 21. do 22.

Pažljivo pročitajte zadatke i na listu za odgovore znakom x označite točan odgovor.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. U ovome se stihu hijat ukida:

ἔφυρον εἰκῆ πάντα, κοὔτε πλινθυφεῖς

- A krazom
- B elizijom
- C sinicezom

21. Osnovni metar u epskome stihu je:

- A jamb
- B trohej
- C daktil

22. Prepoznajte metričku shemu sljedećega stiha:

οἰωνοῖσί τε δαῖτα, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή,

- A $\begin{array}{cccccccccccc} / & \cup & \cup & - & / & \cup & \cup & - & / & || & - & - & / & \cup & \cup & - & / & \cup & \cup & / & - & - \end{array}$
- B $\begin{array}{cccccccccccc} / & - & - & / & \cup & \cup & - & / & || & \cup & \cup & - & / & \cup & \cup & - & / & \cup & \cup & / & - & - \end{array}$
- C $\begin{array}{cccccccccccc} / & - & - & / & \cup & \cup & - & / & || & \cup & \cup & - & / & \cup & \cup & - & / & - & - & / & - & - \end{array}$

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci VII

Pitanja od 23. do 26.

Pažljivo pročitajte zadatak i povežite prvi dio rečenice od 1. do 4. s drugim dijelom od A do G u jednu smislenu i povezanu cjelinu. Na list za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora uz odgovarajući broj postavljenoga pitanja.

Zadatci povezivanja i sređivanja

Primjer

0. Διὸς δ' ἔτελείετο

Η βουλή

---

0. Διὸς δ' ἔτελείετο

A μεγαλήτορος Ἡετίωνος

1. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται

B φασίν

2. Ἦλθε Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ

C τάξεων

3. τὸν δ' ἀπαμειβόμενος

D προσέφη

4. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει

E παῖδες δύο

F ἔχουσιν

G σταθμούς δύο

Η βουλή

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci VIII

Pitanja od 27. do 30.

Pažljivo pročitajte rečenicu, odaberite njezin točan prijevod i na list za odgovore znakom x označite točan odgovor.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. Πόλεμος πάντων μὲν πατήρ ἐστι, πάντων δὲ βασιλεύς.

A Rat je otac svega, svega kralj.

B Otac je u ratu sve, svega kralj.

C Svaki otac je u ratu kralj.

27. Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.

A Njemu reče moleći se, i čuo ga je Feb Apolon.

B Tako reče moleći se, i čuo ga je Feb Apolon.

C Tako ga zamoli govoreći, i čuo ga je Feb Apolon.

28. Ὁ γὰρ ἦλθε δοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν

A On dođe do brzih lađa Ahejaca.

B On brzo dođe do lađa Ahejaca.

C On ode od brzih lađa Ahejaca.

29. Καὶ τάχα δὴ ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν 'θάλλαττα, θάλαττα'...

A Vojnici su ih odmah čuli kako viču: More, more!

B Vojnici odmah čuju i poniču: More, more!

C I odmah čuju vojnike kako viču: More, more!

30. Πάντες γὰρ οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παιῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται.

A Naime, sva djeca najboljih Perzijanaca odgajaju se na kraljevome dvoru.

B Naime, svi najbolji Perzijanci odgajaju djecu na kraljevome dvoru.

C Naime, sva djeca i najbolji Perzijanci odgajaju se na kraljevome dvoru.

II. dio – UPORABA JEZIKA

Zadaci IX

Pitanja od 31. do 36.

Promijenite broj zadanim riječima. Svoj odgovor upišite na list za odgovore.

Zadatci dopunjavanja

Primjer

0. θεά

θεαί

---

31. προϊάψεν

_____

32. αὐτούς

_____

33. ἡρώων

_____

34. τίς

_____

35. χολωθεῖς

_____

36. ψυχάς

_____

II. dio – UPORABA JEZIKA

Zadatci X

Pitanja od 37. do 41.

Pažljivo pročitajte zadatak i povežite prvi dio sintagme od 1. do 5. s drugim dijelom od A do H, pazeći da se slažu u rodu, broju i padežu. Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora uz odgovarajući broj postavljenoga pitanja.

Zadatci povezivanja i pridruživanja

Primjer

0. Δαρείου

Ι τοῦ πατρός

0. Δαρείου

A τῶ ἐρμηνεῖ

1. Ἀρταξέρξην

B τὴν γυναῖκα

2. Κῦρος

C ἰδοῦσα

3. Κίλισσα

D τὸν βασιλεύοντα

4. Πίγρητι

E εὐγενέσιν

5. Ἕλληνας

F πάντας

G ταχθέντες

H ὁ σατράπης

Ι τοῦ πατρός

II. dio – UPORABA JEZIKA

Zadatci XI

Pitanja od 42. do 46.

Pročitajte rečenice i pažljivo odaberite ispravan oblik glagola i popunite prazninu u rečenici. Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora uz odgovarajući broj postavljenoga pitanja.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

Ο ἰ ἄνθρωποι τὴν εἰρήνην .....

A στέργουσιν

B στέργεις

C στέργου

---

42. Ἐγὼ ἐν τῷ πεδίῳ τὸν ἄνδρα _____ .

A ὀρῶ

B ὀρᾶ

C ὀρῶμεν

43. Καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ τότε μέσον τῆς αὐτοῦ στρατιᾶς ἔχων _____ .

A ἦλθε

B ἔρχονται

C ἐλθών

44. Χρύσης τὰ στέμματα τοῦ ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος _____ ἔφη.

A ἔχον

B ἔχουσα

C ἔχων

45. Οἱ θεοὶ τὸ πρόσθεν τὴν νίκην ἡμῖν _____

A διδῶσιν

B δίδομεν

C δίδωνται

46. Ἀπόλλωνα _____ ἠύκομος Λητώ.

A τίχτεται

B ἔτεκε

C τέξουσιν

II. dio – UPORABA JEZIKA

Zadatci XII

Pitanja od 47. do 51.

Pažljivo pročitajte zadanu riječ i pridružite joj odgovarajući oblik (označen slovima od A do C) prema rodu, broju i padežu. Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. τὸ πεδῖον

- A ἄπαν
  - B ἄπαντα
  - C ἄπαντος
-

47. τὰ τείχη

- A καλαί
- B καλά
- C καλή

48. τοῖς ἐρμηνεῦσιν

- A πάσαις
- B πάντοις
- C πᾶσιν

49. τὴν στάσιν

- A μείζονα
- B μείζον
- C μειζόνην

50. τοῦ ἀνδρός

- A βραδέος
- B βραδέως
- C βραδέων

51. ὧ στρατιῶτα

- A ἀνδρεία
- B ἀνδρεῖε
- C ἀνδρείη

II. dio – UPORABA JEZIKA

Zadatci XIII

Pitanja od 52. do 56.

Pažljivo pročitajte zadatak i izaberite točan oblik zadanoga glagola (označen slovima od A do C). Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. 3. l. pl ind. prez. akt. *τίθημι*

A *τιθέασιν*

B *τίθησιν*

C *τίθουσιν*

---

52. 3. l. pl. impf. akt. *ἄγω*

A *ἦγον*

B *ἄγον*

C *ἦγον*

53. 3. l. sg. ind. prez. akt. *τιμάω*

A *τίμη*

B *τίμα*

C *τιμᾷ*

54. 1. l. sg. opt. aor. akt. *φεύγω*

A *φυγοίμην*

B *φύγοιμι*

C *φεύγοιμι*

55. 3. l. sg. ind. aor. akt. *ὀράω*

A *ἶδεν*

B *εἶδεν*

C *οἶδεν*

56. 1. l. pl. konj. prez. medpas. *μάχομαι*

A *μαχόμεθα*

B *μαχούμεθα*

C *μαχώμεθα*

III. dio – VOKABULAR

Zadatci XIV

Pitanja od 57. do 61.

Pažljivo pročitajte zadatak i povežite suprotne pojmove označene brojevima od 1. do 5. s drugim dijelom označenim slovima od A do H. Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora uz odgovarajući broj postavljenoga pitanja.

Zadatci povezivanja i sređivanja

Primjer

0. σώφρων

I ἄφρων

---

0. σώφρων

A θάνατος

1. μήτηρ

B ὄρος

2. διδάσκαλος

C πατήρ

3. βίος

D ἄλγος

4. πεδῖον

E μαθητής

5. πῦρ

F στρατιώτης

G ὕδωρ

H θεός

I ἄφρων

III. dio – VOKABULAR

Zadatci XV

Pitanja od 62. do 67.

Pažljivo pročitajte zadatak te povežite tvrdnju s odgovarajućim ponuđenim odgovorom. Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. Vladavina malobrojnih je:

- A oligarhija**
  - B anarhija
  - C demokracija
  - D autokracija
-

62. Bolestan strah od brodova i vode kod mornara je:

- A nautika
- B navigacija
- C naumahija
- D nautomanija

63. Vlastoručni potpis je:

- A autogen
- B autogram
- C grafem
- D grafikon

64. Nauka o liječenju životinja zove se:

- A zoologija
- B zooterapija
- C zoofagija
- D zoonomija

65. „Snagu“ ima nogometni klub:

- A Olympiakos
- B Rapid
- C Dinamo
- D Juventus

66. „Vodonosac“ ili uređaj za dovod vode je:

- A hidrofor
- B komfor
- C fosfor
- D termofor

67. Stanje bez zakona ili bezakonje je:

- A anomija
- B anomalija
- C anarhija
- D analogija

IV. dio - CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

Zadatci XVI

Pitanja od 68. do 72.

Pažljivo pročitajte zadatak i povežite imena ubojica označena brojevima od 1. do 5. s njihovim žrtvama označenima slovima od A do H. Na listu za odgovore za svaku česticu pitanja upišite točno povezane čestice odgovora.

Zadatci povezivanja i sređivanja

Primjer

0. Medeja

I vlastita djeca

---

0. Medeja

1. Perzej
2. Tezej
3. Heraklo
4. Ahilej
5. Apolon

A Minotaur

B Prometej

C Hektor

D Piton

E Ifigenija

F Meduza

G Hekaba

H Nemejski lav

I vlastita djeca

IV. dio - CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

Zadatci XVII

Pitanja od 73. do 77.

Pažljivo pročitajte zadatak te povežite tvrdnju s odgovarajućim ponuđenim odgovorom. Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. U pastorka Hipolita zaljubila se Tezejeva supruga:

- A Hipolita
  - B Fedra**
  - C Arijadna
  - D Antiopa
-

73. Prema mitu na otoku Cipru rođena je božica:

- A Afrodita
- B Artemida
- C Hera
- D Afrodita

74. Ilijada je u aleksandrijsko doba podijeljena:

- A na 12 pjevanja
- B na 22 pjevanja
- C na 24 pjevanja
- D na 26 pjevanja

75. Ahilejeva „srdžba“ nastala je zbog ljubavi prema otetjoj:

- A Briseidi
- B Hriseidi
- C Andromahi
- D Hekabi

76. U djelu Anabaza spominje se sudjelovanje:

- A Demostena
- B Herodota
- C Ksenofonta
- D Tukidida

77. Ksenofontova Helenska povijest nastavak je slavnoga:

- A Herodotova djela
- B Tukididova djela
- C Kirova djela
- D Plutarhova djela

IV. dio - CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

Zadatci XVIII

Pitanja od 78. do 83.

Pažljivo pročitajte tvrdnju i na list za odgovore upišite točan odgovor.

Zadatci dopunjavanja

Primjer

0. Usprkos Kreontovoj zabrani Antigona je sahranila brata Polinika.

---

78. Slavna čarobnica Medeja porijeklom je bila iz daleke _____.

79. Menelaj i Agamemnon zajedničkim imenom po ocu zovu se _____.

80. Ahilejeva majka bila je morska božica _____.

81. Uranija, jedna od devet Muza, bila je zaštitnica _____.

82. Nesretna majka kojoj su Apolon i Artemida ubili sedam sinova i sedam kćeri zvala se _____.

83. Odisej se kući iz Trojanskoga rata vraćao _____ godina.

IV dio – CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

Zadatci XIX

Pitanja od 84. do 88.

Pročitajte pitanje i odgovorite. Na listu za odgovore znakom x označite slovo točnoga odgovora.

Zadatci višestrukoga izbora

Primjer

0. Tko od navedenih **nije** filozof?

- A Sokrat
- B Heraklit
- C Platon
- D Demosten**
- E Demokrit

---

84. Koja od navedenih **nije** Muza?

- A Atropa
- B Terpsihora
- C Uranija
- D Klio
- E Kaliopa

85. Koji od navedenih likova **nije** iz Ilijade?

- A Ahilej
- B Hera
- C Hris
- D Agamemnon
- E Tezej

86. Koji od navedenih junaka **nije** bio Trojanac?

- A Diomed
- B Paris
- C Eneja
- D Hektor
- E Troilo

87. Koji od navedenih **nije** historiograf?

- A Eshil
- B Ksenofont
- C Herodot
- D Tukidid
- E Pauzanija

88. Koji od navedenih gradova **nije** u Maloj Aziji?

- A Smirna
- B Milet
- C Halikarnas
- D Efez
- E Mikena

KLJUČ ZA ODGOVORE

I dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA

Zadatci I

Pitanja od 1. do 5.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

1. B
2. A
3. B
4. C
5. C

Zadatci II

Pitanja od 6. do 9.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

6. A
7. B
8. C
9. A

Zadatci III

Pitanja od 10. do 13.
Zadatci dopunjavanja
Točni odgovori

10. n. sg. m.r. part. aor. akt.
11. 3. l. sg. impf. akt.
12. n. sg. m.r. part. prez. akt.
13. inf. fut. med.

Zadatci IV

Pitanja od 14. do 17.
Zadatci dopunjavanja
Točni odgovori

14. predikat
15. subjekt
16. imenski atribut
17. indirektni objekt

Zadatci V

Pitanja od 18. do 20.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

18. A
19. B
20. A

Zadatci VI

Pitanja od 21. do 22.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

21. C
22. B

Zadatci VII

Pitanja od 23. do 26.
Zadatci povezivanja i sređivanja
Točni odgovori

23. E
24. A
25. D
26. G

Zadatci VIII

Pitanja od 27. do 30.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

27. B
28. A
29. C
30. A

II dio – UPORABA JEZIKA

Zadatci IX

Pitanja od 31. do 36.
Zadatci dopunjavanja
Točni odgovori

- 31. προΐαψαν
- 32. αὐτόν
- 33. ἥρωος
- 34. τίνες
- 35. χολωθέντες
- 36. ψυχὴν

Zadatci X

Pitanja od 37. do 41.
Zadatci povezivanja i sređivanja
Točni odgovori

- 37. D
- 38. H
- 39. C
- 40. A
- 41. G

Zadatci XI

Pitanja od 42. do 46.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

- 42. A
- 43. A
- 44. C
- 45. A
- 46. B

Zadatci XII

Pitanja od 47. do 51.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

47.	B
48.	C
49.	A
50.	A
51.	B

Zadatci XIII

Pitanja od 52. do 56.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

52.	A
53.	C
54.	B
55.	B
56.	C

III dio – VOKABULAR

Zadatci XIV

Pitanja od 57. do 61.
Zadatci povezivanja i sređivanja
Točni odgovori

57.	C
58.	E
59.	A
60.	B
61.	G

Zadatci XV

Pitanja od 62. do 67.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

62.	D
63.	B
64.	B
65.	C
66.	A
67.	A

IV dio – CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

Zadatci XVI

Pitanja od 68. do 72.
Zadatci povezivanja i sređivanja
Točni odgovori

68.	F
69.	A
70.	H
71.	C
72.	D

Zadatci XVII

Pitanja od 73. do 77.
Zadatci višestrukoga izbora
Točni odgovori

73.	A
74.	C
75.	A
76.	C
77.	B

Zadaci XVIII

Pitanja od 78. do 83.
Zadaci dopunjavanja
Točni odgovori

- 78. Kolhide
- 79. Atrejevići
- 80. Tetida
- 81. Zvezdoznanstva
- 82. Nioba
- 83. deset

Zadaci XIX

Pitanja od 84. do 88.
Zadaci višestrukoga izbora
Točni odgovori

84.	A
85.	E
86.	A
87.	A
88.	E

8. KAKO SE PRIPREMITI ZA ISPIT

Ispitom se provjerava kako su i koliko učenici sposobni rabiti znanja i vještine iz Grčkoga jezika koje su stjecali i razvijali tijekom klasičnoga gimnazijskoga obrazovanja do kraja trećega razreda. Ispit iz Grčkoga jezika temelji se na važećem nastavnom programu iz Grčkoga jezika za klasične gimnazije. Redovito učenje važno je za bolje razumijevanje gradiva i pridonosi da pamćenje bude trajno i svrsishodno. Preduvjet za uspješno polaganje ispita je temeljna jezična pismenost i osnove čitanja s razumijevanjem.

U pripremama za ispit valja:

- ponoviti morfologiju (oblike deklinacije, komparacije i konjugacije, vremena pravilnih i nepravilnih glagola)
- ponoviti sintaksu (analizu rečenice, sintaksu padeža – osobito posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, genitiv apsolutni, sintaksu rečenice)
- ponoviti vokabular propisan ovim ispitnim katalogom
- ponoviti tekstove autora koji su propisani programom (Ksenofont, Homer)
- ponoviti civilizacijsko-povijesne sadržaje (mitologiju i religiju, povijest, svakodnevicu)
- ponoviti književno-povijesne sadržaje autora, književnih vrsta i razdoblja u grčkoj književnosti (periodizaciju književnosti, pregled i razvoj književnih vrsta (epika, historiografija), pregled života i djela autora)

9. LITERATURA

PREPORUČENA LITERATURA ZA UČENIKE

Dukat, Manthano, Alfa, Zagreb, 1998.
Dukat, Gramatika Grčkoga jezika, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
Majnarić, Gorski, Grčko-hrvatski rječnik, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
Martinić-Jerčić, Matković, Prometej, Školska knjiga, Zagreb, 2003.
Musić, Majnarić, Gramatika Grčkoga jezika, Školska knjiga, Zagreb, 1980.
Sabadoš, Sironić, Zmajlović, Grčka vježbenica, Školska knjiga, Zagreb, 2003.
Sabadoš, Sironić, Zmajlović, Chrestomathia Graeca, Školska knjiga, Zagreb, 2002.
Sabadoš, Sironić, Zmajlović, Anthologia Graeca, Školska knjiga, Zagreb, 1971.
Schwab, Najljepše priče klasične starine, Mladost, Zagreb, 1963.
Zamarovsky, Junaci antičkih mitova, ArtResor, Zagreb, 1985.

PREPORUČENA LITERATURA ZA PROFESORE

Der kleine Pauly, Lexicon der Antike in 5 Bänden, München, 1979
Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996
Dukat, Ogledi o grčkoj tragediji, Izdavački centar Rijeka, Biblioteka Dometi, 1981.
Dukat, Homersko pitanje, Globus, Zagreb, 1987.
Eshil-Sofoklo-Euripid, Sabrane grčke tragedije, Vrhunci civilizacije, Beograd, 1988.
Herodot, Povijest, Matica Hrvatska, Zagreb, 2000.
Juric, Grčka – od mitova do antičkih spomenika, Andromeda, Rijeka, 2001.
Lesky, Povijest grčke književnosti, Gloden marketing, Zagreb, 2001.
Musić, Nacrt grčkih i rimskih starina, Ex libris, Zagreb, 2002.
Olalla, Mitološki atlas Grčke, Golden marketing, Zagreb, 2007.
Povijest svjetske književnosti, II. dio, Mladost, Zagreb, 1977.
Schein, Smrtni junak, Globus, Zagreb, 1989.
The Oxford Concise Companion to Classical Literature, Oxford, 1993
The Oxford Companion to Classical Civilization, Oxford, 1998
The Oxford Classical Dictionary, Oxford, 1996
The Penguin Dictionary of Classical Mythology, London, 1990
The Penguin Historical Atlas of Ancient Greece, London, 1996
Šironić, Rasprave o helenskoj književnosti, Matica Hrvatska, Zagreb, 1997.
Škiljan, Leksikon antičkih autora, Latina&Graeca, Zagreb, 1996.
Škiljan, Leksikon antičkih termina, Latina&Graeca, Zagreb, 2003.
Zaninović, Od Helena do Hrvata, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
Zamarovsky, Otkriće Troje, Globus, Zagreb, 1965.
Zamarovsky, Grčko čudo, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

Korisni linkovi:

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>
<http://www.wsu.edu:8080/~dee/GREECE/GREECE.HTM>
<http://www.crystalinks.com/greece.html>
<http://www.nalanda.nitc.ac.in/resources/english/etext-project/history/athens/index.htm>
<http://www.sikyon.com/index.html>
<http://www.factmonster.com/spot/ancientgreece-litmyth.html>
<http://www.theatredatabase.com/ancient/>
<http://www.bulfinch.org/fables/welcome.html>
http://www.museum.upenn.edu/Greek_World/Index.html
<http://www.perseus.tufts.edu/Olympics/index.html>
<http://www.historyforkids.org/learn/greeks/literature/greeklit.htm>
<http://ancienthistory.about.com/od/greekliterature/>
<http://www.infoplease.com/spot/ancientgreece-litmyth.html>
<http://www.textkit.com/>

ODLOMCI IZ DJELA AUTORA PROPISANIH PLANOM I PROGRAMOM

Ksenofont, Anabaza, I, 1, 1-6, Uzroci
Ksenofont, Anabaza, I, 2, 10-18, Smotra
Ksenofont, Anabaza, I, 8, 12-17, Lozinka
Ksenofont, Anabaza, IV, 7, 19-27, More, More!

Homer, Ilijada, I, 1-54, Srdžba
Homer, Ilijada VI, 369-432, Rastanak Hektora i Andromahe
Homer, Odiseja, I, 1-43

10. DODATCI

10.1. VOKABULAR

A

ἀγαθός, 3 = dobar, čestit
Ἀγαμέμνων, ονος, ὁ = Agamemnon, vrhovni grčki zapovjednik
ἄγγελος, ου, ὁ = glasnik
ἀγγέλλω = javljati
ἀγορά, ᾱς, ἡ = skupština, trg, trgovina
ἀγορεύω = javno govoriti
ἀγρός, οῦ, ὁ = polje
ἀγών, ῶνος, ὁ = igra, natjecanje; zborište; boj
ἄγω = voditi
ἀδελφός, οῦ, ὁ = brat
ἀδικία, ας, ἡ = nepravda
ἄδω = pjevati
ἀεὶ = uvijek
ἀθάνατος, 2 = besmrtn
Ἀθηνᾶ, ᾱς, ἡ = Atena, božica
Ἀθῆναι, ῶν, ἡ = Atena, grad u Atici
ἀθροίζω = skupljati
αἰτέω = moliti, tražiti
αἰτία, ας, ἡ = uzrok, krivnja
ἀκούω = slušati (+gen.)
ἀκοντίζω = bacati koplje
ἀκρόπολις, εως, ἡ = gornji grad, tvrđava
ἄκρος, 3 = višnji, gornji, krajnji
ἄλγος, ους, τό = bol
ἀλήθεια, ας, ἡ = istina
ἄλλά = ali, nego
ἄλλος, η, ο = drugi
ἀμείβομαι = promijeniti; odgovarati
ἀμφίπολος, ου, ἡ = sluškinja
ἀναβαίνω = uzlaziti, penjati se
ἀνάβασις, εως, ἡ = uzlazak, penjanje
ἀνδρεία, ας, ἡ = hrabrost
Ἀνδρομάχη, ης, ἡ = Andromaha, Hektorova supruga
ἄνεμος, ου, ὁ = vjetar
ἀνῆρ, ἀνδρός, ὁ = muž, čovjek, junak
ἄνθρωπος, ου, ὁ = čovjek
ἀοιδός, οῦ, ὁ = pjevač
ἀπό (+ gen.) = od
ἀποθνήσκω = umirati
ἄποινα, ων, τὰ = otkupnina

Ἄπόλλων, ωνος, ὁ = Apolon, sin Zeusa i Lete, bog proricanja
 ἀπορία, ας, ἡ = nepritika
 ἀργυροῦς, ᾶ, οὔν = srebrni
 ἀργυρότοξος, 2 = srebrnoluki
 ἀρετή, ῆς, ἡ = vrlina
 Ἀρίων, ονος, ὁ = Arion, slavni pjesnik
 ἀρχή, ῆς, ἡ = početak, vlast, zapovjedništvo, pokrajina
 ἄρχω = početi, vladati, zapovijedati
 ἄρχων, οντος, ὁ = zapovjednik
 ἀσπίς, ἴδος, ἡ = štit
 Ἀστυάναξ, κτος, ὁ = Astijanakt, sin Hektora i Andromahe
 Ἄτρεΐδης, ου, ὁ = Atrejević, Agamemnon ili Menelaj
 ἀυδάω = govoriti
 αὐτός, ἡ, ὁ = sam, isti, on (u kosim padežima)
 αὐξάνω = povećavati
 ἀφικνέομαι = stizati
 Ἀχαιοί, ὦν, οἱ = Ahejci, Grci
 Ἀχιλλεύς, έως, ὁ = Ahilej, sin Peleja i Tetide, vođa Mirmidonaca, najveći grčki junak

B

βαίνω = ići, koračati, stupati
 βάλλω = bacati
 βάρβαρος, 2 = barbarski
 βασιλεία, ας, ἡ = kraljevina, kraljevska vlast
 βασιλεύς, έως, ὁ = kralj
 βασιλεύω = kraljevati, vladati
 βία, ας, ἡ = sila
 βίβλος, ου, ἡ = knjiga
 βιβλίον, ου, τό = knjižica
 βίος, ου, ὁ = život
 βλάπτω = škoditi, štetiti
 βλέπω = gledati
 βοάω = zvati
 βουλεύω = vijećati, savjetovati; med. odlučivati
 βουλή, ῆς, ἡ = savjet, dogovor, odluka; vijeće
 βούλομαι = htjeti, željeti
 βοῦς, βοός, ὁ = govedo
 βοῶπις, ἴδος, ἡ = kravooka (Hera)
 βωμός, οὔ, ὁ = žrtvenik

Γ

γάρ = naime, jer
 γένος, ους, τό = rod, pleme
 γέρων, οντος, ὁ = starac

γη, ἡς, ἡ = zemlja
γίγας, αντος, ό = div
γίγνομαι = postajati, biti
γιγνώσκω = poznavati, spoznavati
γλαυκῶπις, ιδος, ἡ = sovooka
γλυκύς, εῖα, ύ = sladak
γλῶττα, ης, ἡ = jezik
γονεύς, έως, ό = roditelj
γράμμα, ατος, τό = slovo; knjiga; pl. književnost, čitanje i pisanje
γραμματική, ἡς, ἡ = gramatika
γράφω = pisati
γυμνάζω = vježbati
γυνή, γυναικός, ἡ = žena

Δ

δαίμων, ονος, ό = božanstvo, zao duh, duh čuvar
Δαναοί, ῶν, οί = Danajci, Grci
δέ = a, ali, no
δεῖ = treba
δείκνυμι = pokazivati
δεινός, 3 = strašan
δένδρον, ου, τό = drvo
δεξιός, 3 = desni
δέχομαι = primati
δῆμος, ου, ό = narod
δημοκρατία, ας, ἡ = demokracija, vlast naroda
διά (+ gen.) = kroz, preko; (+ ak.) = zbog
διαφθείρω = uništavati, pustošiti
διδάσκαλος, ου, ό = učitelj
διδάσκω = poučavati
δίδωμι = davati
διδύραμβος, ου, ό = ditiramb, korska pjesma u čast Dioniza
δίκαιος, 3 = pravedan
δικη, ης, ἡ = pravo, pravednost
διος, 3 = sjajan; božanski
διώκω = (pro)goniti
δοκέω = misliti
δόξα, ης, ἡ = misao, glas, slava
δόρυ, δόρατος, τό = koplje
δουλεύω = robovati
δοῦλος, ου, ό = rob, sluga
δρόμος, ου, ό = trčanje, utrka
δύναμαι = moći
δύναμις, εως, ἡ = sila, snaga, moć
δῶμα, ατος, τό = stan, kuća, dom
δῶρον, ου, τό = dar

E

ἐγώ = ja

ἔθνος, ους, τό = narod

εἶδος, ους, τό = lice

εἶμι = biti

εἶμι = ići ću

εἰρήνη, ης, ἡ = mir

εἰς (+ak.) = u, na, za

ἐκ (+gen.) = iz

Ἑκάβη, ης, ἡ = Hekaba, Prijamova supruga, trojanska kraljica

ἐκατόμβη, ης, ἡ = svečana žrtva

ἐκεῖνος, η, ο = onaj, ona, ono

ἐκηβόλος, 2 = dalekometni (Apolon)

Ἑκτωρ, ορος, ὁ = Hektor, sin Prijama i Hekabe, najveći trojanski junak

ἐλαία, ας, ἡ = maslina

ἐλαύνω = kretati; jahati; hodati, ići

ἐλευθερία, ας, ἡ = sloboda

ἐλέφας, αντος, ὁ = slon

Ἑλλάς, ἄδος, ἡ = Grčka

Ἑλληνας, ηνος, ὁ = Grk

Ἑλληνικός, 3 = grčki

ἐλπίς, ἰδος, ἡ = nada, pouzdanje

ἐμός, 3 = moj

ἐν (+dat.) = u, na, o, po

ἐξέτασις, εως, ἡ = vojna smotra; ispit

ἐπί (+gen.) na, kod, uz; (+dat.) na, pri, kod; (+ak.) na, protiv, za

ἐπίσταμαι = znati

ἐπιστήμη, ης, ἡ = znanje

ἐπιστολή, ῆς, ἡ = pismo, zapovijed

ἔπομαι = slijediti

ἐργάζομαι = raditi, činiti

ἔργον, ου, τό = djelo, posao

ἔρις, ἰδος, ἡ = srdžba, ljutnja, bijes

ἔρμηνεύς, έως, ὁ = vjesnik, glasnik

Ἑρμῆς, οῦ, ὁ = Hermo, Sin Zeusa i Maje, glasnik bogova

ἔρχομαι = dolaziti, ići

ἔρωτάω = pitati

ἔσοδος, ου, ἡ = ulaz

ἐταῖρος, ου, ὁ = drug, prijatelj

ἔτος, ους, τό = godina

εὖ = dobro, valjano

εὐδαιμονία, ας, ἡ = sreća, blaženstvo

εὐδαίμων, ον = sretan

εὐγενής, 2 = plemenit

εὐρίσκω = nalaziti, otkrivati
εὐχή, ἤς, ἡ = molba, molitva
εὐχομαι = moliti
εὐώνυμος, 2 = lijevi
ἔχθρα, ας, ἡ = neprijateljstvo, mržnja
ἔχθρος, 3 = neprijateljski, mrzak
ἔχω = imati, držati

Z

Ζεὺς, Διός, ὁ = Zeus, vrhovni bog
ζῶον, ου, τό = životinja

H

ἡγεμών, ὄνος, ὁ = vođa, zapovjednik
ἦδη = već
ἦκω = došao sam, ovdje sam
ἥλιος, ίου, ὁ = sunce
ἡμεῖς = mi
ἡμέρα, ας, ἡ = dan
ἡμέτερος, 3 = naš
Ἥρα, ας, ἡ = Hera, Zeusova sestra i supruga
ἥρως, ωος, ὁ = junak
Ἥφαιστος, ου, ὁ = Hefest, sin Zeusa i Here, kovač i oružar bogova

Θ

θάλαττα, ης, ἡ = more
θάνατος, ου, ὁ = smrt
θαυμάζω (+ak.) = čuditi se, diviti se
θεά, ᾶς, ἡ = božica
θεάομαι = gledati
θέατρον, ου, τό = kazalište, gledalište
θέλω = željeti
θεός, οῦ, ὁ = bog
θησαυρός, οῦ, ὁ = blago
θνητός, 3 = smrtni
θυγάτηρ, τρός, ἡ = kćer
θυσία, ας, ἡ = žrtva
θύω = žrtvovati
θώραξ, κος, ὁ = oklop

I

ιατρός, οῦ, ὁ = liječnik

ἱερεὺς, ἑως, ὁ = svećenik
ἱερός, 3 = svet
ἴημι = slati
Ἰησοῦς, οὐ, ὁ = Isus
Ἴλιον, ἰου, τό = Ilij, Troja
ἵνα = da (namjerni veznik)
ἵππεύς, εως, ὁ = konjanik, vitez
ἵππος, ου, ὁ = konj
ἴστημι = staviti
ἱστορία, ας, ἡ = ispitivanje, povijest

K

καθαίρω = čistiti, prati
κάθημαι = sjediti
καί = i, pa
καιρός, οὐ, ὁ = prava, mjera, zgodan čas
κακός, 3 = zao
κάλαμος, ου, ὁ = trska
καλέω = zvati
κάλλος, ους, τό = ljepota
καλός, 3 = lijep
καλύπτω = sakrivati
Καλυψώ, οὐς, ἡ = Kalipsa, kći Atlantova, nimfa, živjela na otoku Oigigiji
καρδία, ας, ἡ = srce
κατά (+gen.) = sa, dolje, niz ; (+ak.) = kroz, prema, duž
καταβαίνω = silaziti
κατάβασις, εως, ἡ = silazak
κατάσκοπος, ου, ὁ = uhoda
κατεργάζομαι = izvršiti, ubiti
κέαρ, κέαρως, τό = srce
κεῖμαι = ležati
κελεύω = zapovijedati
κέρας, ως, τό = rog; krilo vojske
κεφαλή, ἡς, ἡ = glava
κῆρ, κῆρος, τό = srce
κιθάρα, ας, ἡ = kitara, žičani instrument
κιθαρωδός, οὐ, ὁ = kitarač, pjevač uz kitaru
κίνδυνος, ου, ὁ = opasnost
κινδυνεύω = izlagati se opasnosti
κίω = ići
κλέπτω = krasti
κνημῖς, ἴδος, ἡ = nazuvak
κοινός, 3 = zajednički
κόμη, ης, ἡ = kosa
κόρυς, υδος, ἡ = kaciga s perjanicom

κορυθαίολος, 2 = šljemetresac (Hektor)
κόσμος, ου, ό = raspored, red, nakit
κράνος, ους, τό = kaciga
κριτής, οὔ, ό = sudac
Κρονίδης, ου, ό = Kronović, Zeus
κρύπτω = sakrivati
κτείνω = ubijati
κύκλος, ου, ό = krug
Κύκλωψ, οπος, ό = Kiklop
κύριος, ου, ό = gospodin
κύων, κυνός, ό/ή = pas

Λ

λαμβάνω = uzimati, primati
λαός, οὔ, ό = narod

λέγω = govoriti, pričati
λείπω = ostavlјati
λευκώλενος, 2 = bjelоруka
λέων, οντος, ό = lav
Λητώ, οὔς, ή = Leta
λιμήν, ένος, ό = luka
λόγος, ου, ό = riječ, govor
λοιμός, οὔ, ό = kuga
λοχαγός, οὔ, ό = lohag - četovođa
λύκος, ου, ό = vuk
λύω = osloboditi

Μ

μαθητής, οὔ, ό = učenik
μάλα = vrlo, veoma, rado
μάλιστα = najviše, osobito
μᾶλλον = više, jače, radije
μανθάνω = učiti
μάντις, εως, ό = vrač
μάχαιρα, ας, ή = mač
μάχη, ης, ή = bitka
μάχομαι = boriti se
μέγας, μεγάλη, μέγα = velik
μέλιττα, ης, ή = pčela
μέν = a, pak, zaista
μένω = ostajati, čekati
μέσος, 3 = srednji

μέτρον, ου, τό = mjera
μή = ne, da ne
Μῆδος, ου, ό = Međanin (Perzijanac)
μῆνις, ιος, ἦ = srdžba
μήτηρ, τρός, ἦ = majka
μικρός, 3 = malen
μόνος, 3 = jedini, sam
μοῖρα, ας, ἦ = sudbina; dio
Μοῦσα, ης, ἦ = Muza
μυθέομαι = pripovijedati
μῦθος, ου, ό = priča

N

ναυμαχέω = boriti se na moru
ναυμαχία, ας, ἦ = pomorska bitka
ναῦς, νεώς, ἦ = lađa
Ναυσικάα, ας, ἦ = Nausikaja, kći feačkoga kralja Alkinoja
ναύτης, ου, ό = mornar
νεανίας, ου, ό = mladić
νεκρός, 3 = mrtav
νέος, 3 = mlad, nov
νεφέλη, ης, ἦ = oblak
νεφεληγερέτας, ου, ό = oblačnik (Zeus)
νέω = plivati
νησος, ου, ό = otok
νικάω = pobjeđivati
νίκη, ης, ἦ = pobjeda
νομίζω = smatrati, običavati
νόμος, ου, ό = zakon
νόστος, ου, ό = povratak
νοῦς, νοῦ, ό = pamet; mišljenje
νῦν = sada
νύξ, νυκτός, ἦ = noć

Ξ

ξένος, 3 = tuđ, stran; *supst.* stranac, gost

O

ὅδε, ἧδε, τόδε = ovaj, ova, ovo
ὀδός, οῦ, ἦ = put
ὀδούς, όντος, ό = zub

Ὀδυσσεύς, έως, ό = Odisej, sin Laertov, kralj Itake
 οἰκία, ας, ή = kuća
 οἶκος, ου, ό = kuća
 οἰωνός, οὔ, ό = ptica (grabežljivica – jastreb, orao)
 ὄλεθρος, ου, ό = propast
 ὀλίγος, 3 = malen
 ὀλλυμι = upropaštavati, kvariti
 Ὀλυμπος, ου, ό = Olimp,
 Ὀμηρος, ου, ό = Homer, grčki pjesnik
 ὄνομα, ατος, τό = ime
 ὀπλίζω = naoružavati
 ὀπλίτης, ου, ό = hoplit – teško naoružani pješak
 ὄπλον, ου, τό = oružje
 ὀράω = gledati
 ὀρμάω = kretati, tjerati
 ὄρος, ους, τό = brdo, planina
 ὅς, ή, ὅ = koji, koja, koje
 ὀστοῦν, οὔ, τό = kost
 ὅτε = kad
 ὅτι = da
 οὐ (οὐκ, οὐχ/ί/) = ne
 οὐδείς, μία, έν = nijedan
 οὐρανός, οὔ, ό = nebo
 οὗτος, αὕτη, τοῦτο = taj, ta, to
 οὖς, ώτός, τό = uho
 ὀφθαλμός, οὔ, ό = oko

Π

παιδεία, ας, ή = odgoj
 παιδεύω = odgajati
 παῖς, παιδός, ὀ/ή = dijete, dječak, djevojčica
 παλαιός, 3 = star
 Παλλάς, άδος, ή = Palada (Atena)
 παρασάγγης,, ου, ό = perzijska milja – 5,5 km
 παρασκευάζω = pripremati
 παρελαύνω = prevaliti
 παρθένος, ου, ή = djevica, djevojka
 πᾶς, πᾶσα, πᾶν = sav, svaki
 πάσχω = trpjeti
 πατήρ, πατρός, ό = otac
 πατρις, ίδος, ή = domovina
 παύω = prestati
 πεδίον, ίου, τό = ravnica
 πείθω = nagovarati, uvjeravati; med. slušati, pokoravati se
 πέμπω = slati

πέρρω = razarati
πέτρα, ας, ή = stijena
Πηληιάδης, ου, ό = Pelejević, Ahilej
Πηνελόπη, ης, ή = Penelopa, vjerna Odisejeva supruga
πίνω = piti
πίπτω = padati; poginuti
πιστεύω = vjerovati
πλέω = ploviti
πλοῖον, ου, τό = splav, brod
πλοῦτος, ου, ό = bogatstvo
ποδάρκης, 2 = brzonogi
πόδας ώκύς = brzonogi
ποιέω = činiti
ποιητής, οῦ, ό = pjesnik
πολεμέω = ratovati
πολέμιος, ου, ό = neprijatelj
πόλεμος, ου, ό = rat
πόλις, εως, ή = grad, država
πολίτης, ου, ό = građanin
πολλάκις = često
πολυμήχανος, 2 = domišljat
πολύτροπος, 2 = lukav
πολύς, πολλή, πολύ = mnogi
Πολύφημος, ου, ό = Polifem
πολύφρων, ονος, ό = mudar, vrlo razborit
πορεύομαι = putovati
ποταμός, οῦ, ό = rijeka
πότνια, ας, ή = štovana, časna; gospodarica
πούς, ποδός, ό = noga
πράττω = činiti, raditi
πρεσβύς, εῖα, ύ = star
Πρίαμος, ου, ό = Prijam, trojanski kralj
προδότης, ου, ό = izdajnik
πρῶτος, 3 = prvi
πῦρ, πυρός, τό = vatra
πύργος, ου, ό = kula

P

ρήτωρ, ορος, ό = govornik
Ῥώμη, ης, ή = Rim, grad u Italiji

Σ

σατράπης, ου, ό = satrap
 σκευή, ής, ή = odijelo, nošnja
 σκηνή, ής, ή = šator
 σκῆπτρον, ου, τό = žezlo
 σός, 3 = tvoj
 σοφία, ας, ή = mudrost
 σοφός, 3 = mudar; *supst.* mudrac
 Σπάρτη, ης, ή = Sparta, grad u Lakedemoniji
 σταθμός, ου, ό = stanica, postaja
 στέλλω = slati
 στέργω = voljeti, ljubiti
 στέφανος, ου, ό = vijenac
 στῆθος, ους, τό = prsa
 στήλη, ης, ή = stup, spomen – stup (nadgrobni)
 στόμα, ατος, τό = usta
 στρατόπεδον, ου, τό = vojni tabor
 στρατός, ου, ό = vojska
 στρατεύω = ratovati
 στρατηγεύω = biti vojskovođa
 στρατηγός, ου, ό = vojskovođa
 στρατιά, ας, ή = vojska
 στρατιώτης, ου, ό = vojnik
 στράτευμα, ατος, τό = vojska
 σύ = ti
 συμμαχία, ας, ή = savezništvo
 σύμμαχος, ου, ό = saveznik, suborac
 σύν (+dat.) = s, sa
 σφαῖρα, ας, ή = kugla, lopta
 σχολή, ής, ή = mir, dokolica, škola
 σώζω = spašavati
 σῶμα, ατος, τό = tijelo
 σωτήρ, ήρος, ό = spasitelj
 σωτηρία, ας, ή = spas
 σώφρων, ου = mudar, razborit

T

τάξις, εως, ή = red, bojni red
 τάπτω = redati
 ταῦρος, ου, ό = bik
 ταχύς, εῖα, ύ = brz
 τέ = i
 τεῖχος, ους, τό = zid(ine)
 τέκνον, ου, τό = dijete
 τελευτάω = završavati

τελευτή, ἤς, ἡ = završetak, kraj
τέχνη, ης, ἡ = umjetnost, vještina
Τηλέμαχος, ου, ὁ = Telemah, sin Odiseja i Penelope
τίσθημι = stavljati
τίκτω = rađati
τιμάω = častiti
τιμή, ἤς, ἡ = čast, cijena
τίς, τί = tko?, što?
τίς, τι = netko, nešto
τοξεύω = gađati lukom
τόπος, ου, ὁ = mjesto, prilika
τρέφω = hraniti
τρέχω = trčati
Τροία, ας, ἡ = Troja
Τρωῆες, Τρώων, οἱ = Trojanci
τύχη, ης, ἡ = događaj, sudbina, sreća

Υ

ὔδωρ, ὕδατος, τό = voda
υἱός, οῦ, ὁ = sin
ὔλη, ης, ἡ = šuma
ὑμέϊς = vi
ὑμέτερος, 3 = vaš
ὑπαρχος, ου, ὁ = hiparh – namjesnik, upravitelj
ὑπέρ (+gen.) = za, preko, iznad
ὑπνος, ου, ὁ = san
ὑπό (+gen.) = od, ispod, radi

Φ

φαίνω = pokazivati
φάλαγξ, γγος, ἡ = falanga – bojni red
φάρμακον, ου, τό = lijek, otrov
φέρω = nositi, podnositi
φεύγω = bježati
φημί = govoriti
φιλία, ας, ἡ = prijateljstvo
φίλος, 3 = drag, mio; *supst.* prijatelj
φιλοσοφία, ας, ἡ = filozofija, mudrost
φιλόσοφος, ου, ὁ = filozof, mudrac
φόβος, ου, ὁ = strah
φοῖβος, 3 = sjajan
Φοῖβος, ου, ὁ = Feb (Apolon)
φρήν, φρενός, ἡ = srce, duša, um, razum; mišljenje

φρωνέω = misliti
φυγή, ἤς, ἡ = bijeg
φυλάττω = čuvati
φύλαξ, κός, ό = čuvar
φυλακή, ἤς, ἡ = straža
φύσις, εως, ἡ = priroda
φυτόν, οῦ, τό = biljka
φωνή, ἤς, ἡ = glas
φῶς, φωτός, τό = svjetlost

X

χαίρω = radovati se, pozdravljati
χαλκοῦς, ἤ, οῦν = mjeden
χαλκοκορυστής, οῦ, ό = oklopnik
χάρις, ιτος, ἡ = ljubav, milost
χείρ, χειρός, ἡ = ruka
χιτών, ῶνος, ό = hiton - haljina bez rukava ; oklop
χράομαι = upotrebljavati, trebati
χρῆμα, ατος, τό = stvar; *pl.* imetak, novac
Χριστός, οῦ, ό = Krist, Pomazanik
χρόνος, ου, ό = vrijeme
χρυσοῦς, ἤ, οῦν = zlatan
χῶρα, ας, ἡ = prostor, mjesto, zemlja

Ψ

ψεύδω = varati; *med.* lagati
ψυχή, ἤς, ἡ = duša

Ω

ὠδή, ἤς, ἡ = pjesma
ῶμος, ου, ό = pleća, rame
ὡς = kako, jer

10.2. TABLICE GLAGOLA

GLAGOLI PREMA ZAVRŠNOME GLASU OSNOVE (*verba vocalia, verba muta i verba liquida*)

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST	PERFEKT	PERF. M-P.	AOR. PAS.	GLAG. PRID.
δηράω	loviti	δηρα-	δηράσω	ἐδήρασα	τεδήρακα	τεδήραμαι	ἐδηράσθην	δηρατός
τιμάω	častiti	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα	τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήσθην	τιμητός
ποιέω	činiti	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα	πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποιήσθην	ποιητός
δουλόω	zarobljavati	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα	δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώσθην	δουλωτός
καλέω	zvati	καλε-/κλη-	καλώ	ἐκάλεσα	κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήσθην	κλητός
κελεύω	zapovijedati	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα	κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκούω	čuti	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἤκουσα	ἀκήκοα	(ἤκουσμαι)	(ἤκούσθην)	ἀκουστός
ἄγω	voditi	ἄγ-	ἄξω	ἤγαγον	ἤγα	ἤγμαι	ἤγσθην	ἀκτός
φεύγω	bježati	φυγ-	φεύξομαι	ἔφυγον	πέφευγα			
ἄρχω	vladati	ἀρχ-	ἄρξω	ἤρξα	ἤρξα	ἤργμαι	ἤρξσθην	ἀρκτός
πράττω	raditi, činiti	πραγ-	πράξω	ἔπραξα	πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράξσθην	πρακτός
τάττω	redati	ταγ-	τάξω	ἔταξα	τέταχα	τέταγμαι	ἐτάξσθην	τακτός
πέμπω	slati	πεμπ-	πέμψω	ἔπεμψα	πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμψσθην	πεμπτός
γράφω	pisati	γραφ-	γράψω	ἔγραψα	γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράψσθην	γραπτός
βλάπτω	škoditi	βλαβ-	βλάψω	ἔβλαψα	βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάψσθην	βλαπτός
θάπτω	pokapati	ταφ-	θάψω	ἔθαψα	(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάψσθην	θαπτός
κόπτω	udarati	κοπ-	κόψω	ἔκοψα	κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπσθην	κοπτός

ρίπτω	bacati	ρίπ-	ρίψω	ἔρριψα	ἔρριφα	ἔρριμαι	ἔρριψθην	ρίπτός
κλέπτω	krasti	κλεπ-	κλέψω	ἔκλεψα	κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τρέφω	hraniti	τρεφ-	θρέψω	ἔθρεψα	τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτρέαφην	θρεπτός
πείθω πείδομαι	nagovarati slušati	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἔπεισα	πέπεικα πέποιδα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ψεύδω ψεύδομαι	varati lagati	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἔψευσα ἐψευσάμην	ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γυμνάζω	vježbati	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα	γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σώζω	spašavati	σφθ-, σω-	σώσω	ἔσωσα	σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώσθην	ἄ-σωτος
καθαίρω	čistiti	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα	κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
φαίνω φαίνομαι	pokazivati pokazivati se	φαν-	φανῶ φανοῦμαι	ἔφηνα	πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ἄ-φαντος
ἀγγέλλω	javljati	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ἤγγειλα	ἤγγελκα	ἤγγελμαι	ἤγγέλθην	ἀγγελτός
στέλλω	slati	στελ-	στελῶ	ἔστειλα	ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον
σπείρω	sijati	σπερ-	σπερῶ	ἔσπειρα	ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἐσπάρην	σπαρτός
διαφθείρω	kvariti	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα	διέφθαρκα	διέφθαρμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθαρτος
ἀποκτείνω	ubijati	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα	ἀπέκτονα			
ἐγείρω	buditi	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἤγειρα	ἐγρήγορα		ἤγέρθην	
κρίνω	suditi	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα	κέκρικα	κέκριμαι	ἐκρίθην	κριτός
βάλλω	bacati	βαλ-/βλη-	βαλῶ	ἔβαλον	βέβληκα	βέβλημαι	ἐβλήθην	βλητός

GLAGOLI NA –μι

GLAGOL	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST	PERFEKT	PF. M-P.	AOR. PAS.	GL. PR.
τίθημι	metati	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα	τέθηκα		έτέθη	θετός
δίδωμι	dati	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα	δέδωκα	δέδομαι	έδόθη	δοτός
ἴημι	slati	ί-ε-	ἦσω	ἦκα	εἶκα	εἶμαι	είθη	έτός
ἵστημι	stavljati	ί-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην	ἔστηκα		εστάθη	
φημί	govoriti	φα-	φήσω	ἔφησα				
δείκνυμι	pokazivati	δεικ-	δείξω	ἔδειξα	δέδειχα	δέδειγμαι	έδείχθη	
κέραυνυμι	miješati	κερα-/ κρα-	κερῶ, -ῶς	έκείρασα		κέκραμαι	έκράθη	
σβέννυμι σβέννυμαι	gasiti	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην	ἔσβηκα	ἔσβεσμαι	έσβέσθη	
ζεύγνυμι	spajati	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα		ἔζευγμαι	έζεύχθη (έζύγη)	
μείγνυμι	miješati	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα		μέμειγμαι	έμείχθη (έμιγη)	
ἀπόλλυμι ἀπόλλυμαι	upropaštavati propadati	όλε-	ἀπολῶ ἀπολοῦμαι	ἀπόλεσα ἀπωλόμην	ἀπολώλεκα ἀπόλωλα			

GLAGOLI S OSOBITOM TVORBOM OBLIKA

GLAGOL	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST	PERFEKT	PF. M-P.	AOR. PAS.	NAPOMENA
ἀγορεύω	govoriti	ἀγορευ-/ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον	εἶρηκα	εἶρημαι	ἐρρήθη	VIII. raz.
αἰρέω	uzimati	αἰρε-/ἐλ-	αἰρήσω	εἶλον	ἤρηκα	ἤρημαι	ἤρέθη	VIII. raz.
ἀλίσκομαι	bivati uhvaćen	άλω-	άλώσομαι	έάλων	έάλωκα			VI. raz.
ἁμαρτάνω	griješiti	ἁμαρτε-	ἁμαρτήσομαι	ἤμαρτον	ἡμάρτηκα	ἡμάρτημαι	ἡμαρτήθη	V. raz.
ἀναλίσκω	trošiti	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα	ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθη	VI. raz.
ἀποθνήσκω	umirati	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον	τέθνηκα			VI. raz.
αὐξάνω	povećavati	αὐξε-	αὐξήσω	ἠύξησα	ἠύξηκα	ἠύξημαι	ἠύξθη	V. raz.
ἀφικνέομαι	odlaziti	ίκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην		ἀφίγμαι		V. raz.
βαίνω	ići	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην	βέβηκα			V. raz.
βούλομαι	željeti	βουλε-	βουλήσομαι			βεβούλημαι	ἐβουλήθη	VII. raz.
γηράσκω	starjeti	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα	γεγήρακα			VI. raz.
γίγνομαι	postajati	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην	γέγονα	(γεγένημαι)		VII. raz.
γιγνώσκω	poznavati	γνω-	γνώσομαι	ἔγνω	ἔγνωκα	ἔγνωσμαι	ἐγνώσθη	VI. raz.
δεῖ	treba	δεε-	δεήσει	ἐδέησε	δεδέηκε			VII. raz.
δέομαι	trebati, moliti	δεε-	δεήσομαι			δεδέημαι	ἐδέηθη	VII. raz.
διδάσκω	poučavati	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα	δεδίδαχα	δεδίδαγμα	ἐδιδάχθη	VI. raz.
δοκέω	misliti	δοκε-	δόξω	ἔδοξα		δέδοκται		VII. raz.
ἐλαύνω	goniti	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ἤλασα	ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ἤλάθη	V. raz.
ἐθέλω	željeti	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἠθέλησα	ἠθέληκα			VII. raz.
ἔπομαι	slijediti	ἐπ-/σεπ-	ἔψομαι	ἐσπόμην				VIII. raz.

ἔρχομαι	ići	ἐρχ-/ἐλθ-	εἶμι	ἦλθον	ἐλήλυθα ἦκω			VIII. raz.
ἔσθίω	jesti	ἐσθι-/ἐδ- /φαγ-	ἔδομαι	ἔφαγον				VIII. raz.
εὕρισκω	nalaziti	εὔρε-	εὐρήσω	ἤυρον	ἤυρηκα	ἤυρημαι	ἤυρέσθην	VI. raz.
ἔχω	imati	ἔχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἔσχον	ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. raz.
ζάω / βιόω	živjeti	ζα-/βιω-	βιώσομαι	ἐβίων	βεβίωκα			VIII. raz.
καθίζω καθίζομαι	sjediti	ιδ-/εδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην	κάθημαι			VIII. raz.
λαμβάνω	uzimati	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἔλαβον	εἶληφα	εἶλημμαι	ἐλήφθην	V. raz.
λανθάνω	biti skriven	λαθ/ληθ-	λήσω	ἔλαθον	λέληθα			V. raz.
λέγω	govoriti	λεγ-	λέξω	ἔλεξα		λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. raz.
μανθάνω	učiti	μαθε-	μαθήσομαι	ἔμαθον	μεμάθηκα			V. raz.
μάχομαι	boriti se	μαχε-	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην	μεμάχημαι			VII. raz.
μέλει μοι	brine me	μελε-	μελήσει	ἐμέλησε	μεμέληκε			VII. raz.
μέλλω	željeti	μελλε-	μελλήσω	ἐμέλλησα				VII. raz.
μένω	ostajati	μενε-	μενῶ	ἔμεινα	μεμένηκα			VII. raz.
μιμνήσκω	opominjati	μνη-	μνήσω	ἔμνησα		μémνημαι	ἐμνήσθην	VI. raz.
νέμω	dijeliti	νεμε-	νεμῶ	ἔνειμα	νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήσθην	VII. raz.
οἶομαι	misliti	οἶε-	οἶήσομαι				ὠήσθην	VII. raz.
ὁράω	gledati	ὄρα-/ὄπ-/ἰδ-	ὄψομαι	εἶδον	έώρακα ὄπωπα	έώραμαι ὠμμαι	ὠφθην	VIII raz

ὀφείλω	koristiti	ὀφελ-	ὀφειλήσω	ὄφελον				VII. raz.
παίω πλήττω	udarati	παι-/πληγ- /πλαγ-	παίσω πλήξω	ἔπαισα ἔπληξα	πέπαικα	πέπληγμαι	ἐπλήγην ἐπλάγην	VIII. raz.
πάσχω	trpiti	πασχ-/παθ-	πέισομαι	ἔπαθον	πέπονθα			VIII. raz.
πίνω	piti	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἔπιον	πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. raz.
πίπτω	padati	πετ-/πес- /πτω-	πεσοῦμαι	ἔπεσον	πέπτωκα			VIII. raz.
πυνθάνομαι	doznavati	πυθ/πευθ-	πέυσομαι	ἐπυθόμην		πέπυσμαι		V. raz.
τρέχω	trčati	τρεχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἔδραμον	δεδράμηκα			VIII. raz.
τυγχάνω	pogađati	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον	τετύχηκα			V. raz.
φέρω	nositi	φερ-/οί- /ἐνεγκ-	οἶσω	ἤνεγκον ἤνεγκα	ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ἤνέχθην	VIII. raz.